

2. Neascultarea duce la moarte, dar sfințirea are ca sfârșit viața veșnică

- 6:15-23 –

A doua imagine pe care o folosește Pavel pentru a susține incompatibilitatea dintre har și păcat, este imaginea robiei. Omul nu poate să fie neutru d.p.d.v. spiritual și nici nu este o sursă, ci mai degrabă o albie prin care poate curge fie izvorul morții, fie izvorul vieții. Omul, chiar și după nașterea din nou, este chemat de două glasuri a căror mesaj este total opus. Este vorba de glasul firii pământești, și de șoapta Duhului. Respingerea unui glas, înseamnă inevitabil ascultarea de celălalt, iar ascultarea unui glas înseamnă de asemenea respingerea celuilalt. Astfel, omul nu poate fi decât rob. Visul de a fi Dumnezeu și de a face ce vrea și de a se bucura de libertate absolută este o himeră. Omul ia decizii în baza unor imbolduri și gânduri care apar fără ca omul să fie întrebat. Pe parte din acestea îl îndeamnă la păcat, iar o parte la ascultare. Iar omul nu poate decât să asculte: fie de păcat, fie de neprihănire.

Conform acestei imagini, dacă credinciosul ascultă de păcat, devine robul păcatului, iar dacă ascultă de neprihănire devine robul neprihănirii. Este vorba despre o identitate pe care ne-o asumăm, pe care ne-o alegem. Iar identitatea îmbrățișată oglindește alegerea noastră: dacă vrem sau nu să fim sub autoritatea lui Dumnezeu. Și Dumnezeu, în dreptatea sa ne va da ce alegem. Astfel, cel care alege robia păcatului va primi drept răsplată moartea, adică despărțirea de Dumnezeu, iar cel care va alege robia neprihănirii, va primi viața, adică trăirea în prezența lui Dumnezeu. Și toate aceste adevăruri, ne spune Pavel, sunt valabile pentru credincios.

În prima parte a capitolului 6, Pavel a argumentat incompatibilitatea dintre har și trăirea în păcat, dar nu a subliniat în mod direct care sunt consecințele întoarcerii la vechile păcate. Acest lucru îl face însă în a doua parte a cap. 6. Întoarcerea credinciosului la păcat, duce la revenirea în robia păcatului și apoi, în mod inevitabil la moarte. Păcatul odată înfăptuit atrage cu sine condamnarea legii. Aflat din nou sub condamnarea Legii, credinciosul revine sub robia păcatului, și dacă refuză să se pocăiască, va reveni în spațiul morții, așa cum era înainte de îndreptățirea sa.

Aceste pasaj are o construcție foarte interesantă. El are un leitmotiv obsedant. Pavel pornește mereu de la trăirea în păcat din trecut, pentru ca apoi să susțină necesitatea sfințirii prezente. Ideea de bază ar fi: „după cum înainte de îndreptățire trăiați în păcat, acum trebuie să trăiți în neprihănire!”. Dacă ar fi să structurăm pasajul în ideile sale fundamentale, am putea avea următoarea înlănțuire de idei:

- **V.15-16** Principiu: Omul devine robul celui de care ascultă.
- **V. 17-18** Îndreptățirea ne transformă în robi ai neprihănirii.
- **V. 19** Imperativ: trebuie să vă sfințiți!
- **V.20-23** Motivație: sfârșitul fărădelegii este moartea, iar sfârșitul sfințirii este viața.

Pavel enunță în versetul 16 un principiu esențial al dinamicii spirituale, după care îl detaliază în următoarele versete. Prima idee clarificatoare pe care o aduce în discuție este că îndreptățirea ne transformă în robi ai neprihănirii. Formularea sa este ingenioasă: „*Și prin chiar faptul că ați fost izbăviți de sub păcat, v-ați făcut robi ai neprihănirii.*”

Cu alte cuvinte îndreptățirea ne transformă instantaneu în robi ai neprihăririi. Cum așa? Premisa acestei afirmații este că omul este o albie și nu un izvor, și că nu poate fi neutru d.p.d.v. spiritual. Astfel, îndreptățirea îl smulge pe om din spațiul morții și îl strămută în spațiul vieții. În primul rând este o schimbare de statut și identitate. Scopul îndreptățirii este să fim robi ai lui Dumnezeu, de aceea în momentul nașterii din nou, căpătăm un nou statut: robi ai neprihăririi. Și în al doilea rând, odată strămutați în spațiul vieții, viața deja începe să lucreze în noi ascultarea de Dumnezeu. Omul de-abia născut din nou deja începe să își pună probleme de genul: renunțarea la păcat, vindecarea unor relații bolnave etc. Pe temeiul acestui adevăr, și anume: că îndreptățirea implică o strămutarea a noastră din spațiul morții în spațiul vieții unde domnește neprihănirea, Pavel rostește imperativul din.v19: trebuie să vă sfințiți! Este foarte interesantă expresia pe care o folosește Pavel: „*vorbesc omeneste, din pricina neputinței firi voastre pământești.*” Alte traduceri vorbesc despre slăbiciunea firi pământești. Deși am fost strămutați în Împărăția Luminii, noi mai purtăm cu noi firea pământească cu slăbiciunile. Astfel, noi nu ne sfințim de la sine, în mod natural. Ba dimpotrivă, tendința noastră firească, va fi cea de a păcătui în continuare. Ba mai mult, firea pământească poate distorsiona harul și astfel să nu fie nici o incompatibilitate între primirea harului și trăirea în neascultare. De aceea avem mare nevoie să fim motivați să ne sfințim, și să primim argumente simple, clare și puternice pentru a învinge tentațiile cărnii. Iar argumentația este într-adevăr simplă și motivantă: schimbarea de statut (prin îndreptățire) implică și o schimbare a modului de viață.

Dar Pavel nu se oprește aici, ci specifică și consecințele fiecărui mod de viațuire; și, ca de fiecare dată, pornește mai întâi de la dinamica din spațiul morții pentru a prezenta dinamica din spațiul vieții. Logica sa ar putea fi rezumată de următorul tabel:

Statut	Roade	Sfârșit
Rob al păcatului	fărădelegea	Moartea
Rob al neprihăririi	<i>sfințirea</i>	Viața veșnică

Elementul asupra căruia își concentrează atenția Pavel sunt roadele. Cei care susțin compatibilitatea dintre har și păcat, susțin că nu ar fi o problemă că să trecem în tabel în locul sfințirii, trăirea în păcat. Dar Pavel insistă că viața are o dinamică spirituală imuabilă, dinamică care impune sfințirea și nu oferă loc de compromis. Și, pentru a fi și mai clar și credibil, Pavel face apel la dinamica morții în care am trăit înainte de îndreptățire. Această dinamică cunoaște acele trei elemente strâns legate între ele: statut – roade – consecințe eterne. Astfel, în lumina dinamicii morții, este ilogic și total absurd, să zugrăvim dinamica vieții specificând în dreptul roadelor trăirea în păcat și nu sfințirea.

Este o strânsă legătură între statut, roade și consecințele eterne. Statutul determină niște roade concrete care conferă autenticitate statutului și reflectă decizia omului de a rămâne cu acel statut. În funcție de ce a ales și de ce și-a dorit, omul primește o răsplată eternă.

Este interesant să observăm că sfârșitul acestor lucruri (fărădelegile) este în continuare moartea. Cu alte cuvinte, trăirea în păcat are drept consecință moartea eternă, chiar și pentru cineva care a experimentat îndreptățirea. În același timp roada prezentă a îndreptățirii este sfințirea, și de-abia la sfârșitul sfințirii primim viața veșnică. Dar cum vine acest lucru? Noi știm că de viața veșnică de bucurăm încă de acum.

Așa este, dar Pavel, când folosește acest termen în Romani cap. 6, cred că se referă la acea viață plină și inalienabilă, pe care o vom primi doar la sfârșitul alergării noastre, când ne vom dezbrăca de acest trup supus putrezirii și vom fi strămutați cu totul și definitiv în Împărăția lui Dumnezeu. Dar fără sfințire nimeni nu va vedea pe Dumnezeu. Sfințirea este roada îndreptăririi și reflectă alegerea noastră de a rămâne și crește în spațiul vieții. Refuzarea sfințirii, înseamnă de fapt, refuzarea relației cu Dumnezeu, refuzarea harului, refuzarea îndreptăririi, care, prin definiție, are acest rod.

Versetul 23 aduce două clarificări importante. În primul rând explică cât se poate de clar de ce sfințirea este absolut necesară și nu este ceva facultativ în procesul mântuirii. De ce să ne sfințim și să nu mai aducem roadele din trecut? Pentru că plata păcatului este moartea. Trăirea în păcat, ca mod de viață, va putea avea drept răsplată doar moartea. Modul nostru de viață reflectă ceea ce ne dorim. Trăirea în păcat oglindește dorința noastră de a trăi în afara autorității lui Dumnezeu, și Dumnezeu care este drept, ne va da ce i-am cerut: o despărțire veșnică de autoritatea Lui. Cel care primește cu adevărat îndreptățirea însă, nu se va sustrage de la procesul sfințirii, deoarece scopul îndreptăririi este tocmai sfințirea. De ce să sfințim? Pentru că darul fără plată al lui Dumnezeu este viața veșnică în Isus Hristos Domnul nostru. Cum mă motivează acest adevăr la sfințire? Mai întâi înțeleg că viața înseamnă a trăi în prezența lui Dumnezeu, iar trăirea în prezența lui înseamnă ascultare de El și o conformare față de sfințenia acestuia. Apoi, această viață poate fi primită doar în Isus Hristos. Doar dacă ne identificăm cu El în viață și moarte, ne putem bucura de mântuire. Dar a fi în El, înseamnă a trăi pentru El și a-i recunoaște cu bucurie domnia și stăpânirea. Îndepărtarea de sfințire, înseamnă îndepărtarea de viață, înseamnă îndepărtarea mea din soluția mântuirii, Domnul Isus Hristos.

A doua clarificare readuce în discuție problematica harului. Îndemnul la sfințire al lui Pavel, ne-ar putea ispiti să ne gândim că mântuirea este și prin eforturile noastre omenești. De aceea el ne aduce aminte că este vorba despre un dar fără plată, și că sfințirea nu este concepută ca o plată, ci ca parte integrantă din primirea harului. Sfințirea face parte din viața veșnică primită în dar în Isus Hristos. Astfel, sfințirea nu umbrește harul, ci îl întărește. Sfințirea este posibilă doar prin viața lui Hristos în noi. Aceasta este un dar nemeritat, însă se va revărsa prin noi în măsura în care noi vom alege acest lucru, adică în măsura în care vom alege să ne păstrăm credința de la nașterea din nou. Tot în acest pasaj, Pavel le aduce aminte, de alegerea inițială: „*ați ascultat acum din inimă de dreptarul învățaturii*”. Deci, îndreptățirea prin har a avut la bază tot o alegere de a asculta. Dacă această alegere a fost o condiție indispensabilă justificării, păstrarea ei reprezintă un element absolut vital pentru rămânerea și creșterea în har.